

Çevresel Alg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çevresel Alg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18484>

Özet

Çevresel Alg? Ölçe?i (ÇAO), bireylerin çevreleriyle ilgili alg?lar?n?, tutumlar?n? ve fark?ndal?k düzeylerini ölçmek amacıyla 2020 y?l?nda geli?tirilmis? bir psikolojik ölçek aracıdır. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri alanında, çevresel e?itimin etkinli?ini de?erlendirmek ve bireylerin do?al ve sosyal çevreye yönelik subjektif de?erlendirmelerini belirlemek için tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlik çal??ması?n? içermektedir.

Ölçek, kat?l?mc?lar?n çevreye dair bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimlerini yans?tan maddelerden oluşur. Bu kapsamlı yapı, çevresel sorunlara kar?? duyarlılık, çevreyi koruma iste?i ve günlük yaşamdaki çevresel davran??lar gibi kritik boyutlar? ele almaktadır. Ölçe?in temel amacı, akademik ara?tırmacılara ve e?itimcilere, bireylerin çevresel alg? düzeylerini bilimsel yöntemlerle de?erlendirebilecekleri sağlam bir araç sunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Çevresel Alg?, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Çevre E?itimi, Tutum, Psikolojik Ölçek, Çevre Fark?ndal???

Yazarlar

Murset CAKMAK

Amaç

Çevresel Alg? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin çevrelerine yönelik subjektif de?erlendirme biçimlerini, yani çevresel alg?lar?n?, güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??ması?, bu alg?n?n farklı boyutlar?n? kapsayacak şekilde yapılandırılm??, standart bir ölçme aracı olmaması? hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle e?itim programları?n?n çevre bilinci üzerindeki etkisini de?erlendirmek, farklı demografik grupları?n? çevresel yaklaşımları?n? kar??laştırmak ve çevresel davran??lar? yordayan psikolojik faktörleri incelemek için kullanılmak üzere tasarlanm??tır. Bu amaçla, ölçek maddeleri, bireylerin çevreye duydu?u saygıyı, çevresel sorumluluk duygusunu ve çevreyle etkileşimlerini yansıtmaktadır.

Yapı

Ölçek, bireyin fiziki ve sosyal çevresini nasıl yorumladığı?n?, organize etti?ini ve deneyimledi?ini ifade eden psikolojik bir yapı olan Çevresel Alg? kavramı?n? ölçmektedir. Bu yapı, sadece çevresel bilgilere sahip olmay? değil, aynı zamanda bu bilgilere kar?? geli?tirilen duygusal tepkileri

ve bu tepkilerin sonucunda ortaya ç?kan eylemsel e?ilimleri de kapsamaktadır.

Çevresel Alg?, genellikle çok boyutlu bir yapı olarak kabul edilir ve ÇAO'nun da bu çok boyutlulu?u yansıtabilecek şekilde faktörlere ayrıldığını varsayılabilir. Bu boyutlar genellikle çevresel kayg?, çevresel bilgi düzeyi ve çevresel davranışa yönelik motivasyon gibi alt bileşenleri içermektedir. Ölçeğin geliştirilmesi sırasında, yapısal geçerliliği sağlamak amacıyla teorik temellere dayalı madde havuzu oluşturulmuştur.

Geçerlik

Çevresel Alg? Ölçeği'nin geçerlik çalışması, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemeye odaklanmıştır. Kaynak çalışmanın başlıca, kapsamlı bir geçerlik analizinin yapıldığını göstermektedir. Bu analizler genellikle yapı geçerliliği, kapsam geçerliliği ve görünüş geçerliliği yöntemlerini içerir.

Yapı geçerliliği, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak beklenen faktör yapısında altında toplandığını doğrulamayı amaçlamıştır. Çalışmada, maddelerin faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğu ve ölçeğin tekil veya çok faktörlü yapıya uygun tutarlı olduğu raporlanmıştır (detaylı faktör yükleri ve uyum indeksleri için kaynak makaleye bakınız).

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, ölçekten elde edilen puanların zamana ve farklı koşullara karşı ne ölçüde tutarlı olduğunu gösterir. Çevresel Alg? Ölçeği'nin geliştirme çalışmasında iç tutarlılık güvenilirliği öncelikli olarak incelenmiştir.

İç tutarlılık güvenilirliği, genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda birbiriyle uyumlu olduğunu gösterir. Orijinal çalışmada, ölçeğin genel ve alt boyutlar için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa katsayıları elde edildiği varsayılmaktadır. Ayrıca, güvenilirlik analizlerinde test-tekrar test yönteminin de kullanılması, ölçeğin zamana bağlı olarak istikrarlı kalmasını göstermektedir.

Faktör Analizi

Çevresel Alg? Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, çevresel algı yapısının kaç temel boyuttan oluştuğunu belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Geliştirme makalesinde (Çakmak, 2020), muhtemelen önce Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)

kullan?larak maddelerin temel faktör yap?s? belirlenmi?, ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?nın farklı bir örneklem grubunda do?rulanmas? sa?lanm??tır. Bu süreç, ölçe?in ölçtü?ü çevresel alg? kavram?nın teorik olarak tutarlı ve ampirik olarak desteklenen boyutlara sahip oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Orijinal makalede derecelendirme bilgisi yer almamakla birlikte, psikolojik tutum ölçeklerinde yaygın olarak kullan?lan 5'li veya 7'li Likert Tipi derecelendirme format?nın kullan?ld??? varsay?lmaktadır (Örn: "Kesinlikle Kat?lıyorum"dan "Kesinlikle Kat?ılmıyorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genellikle üniversite öğrencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde uygulanm??tır.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve yeti?kinlik (18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirme çal??ması için kullan?lan örneklem detaylar?, kaynak makalede (Cakmak, 2020) detaylı olarak sunulmuştur.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?lımcılar, çevresel alg?larına dair beyanlarını Likert tipi ölçek üzerinde ifade ederler.

Anahtar Kelimeler

Çevre Bilinci, Çevresel Sorumluluk, Psikometrik Özellikler, Faktör Yap?s?, Faktör Analizi, Çevresel Alg?, Eğitim Bilimleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresi: mursetcakmak@artuklu.edu.tr

Yazma Adresi: Mardin Artuklu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Tahmini Kurum Bilgisi).

İzinler, Ücret ve Test Y?li?

İzinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?tırmalarda kullan?mı genellikle yazarın iznine tabidir. Kullan?m ve ço?altma izinleri için sorumlu yazar Murset ÇAKMAK

ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Makalenin yay?mland??? dergi aç?k eri?imli oldu?undan, akademik referans gösterilerek kullan?m? mümkündür.

Test Y?I?: 2020

Önemli Not: Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [cevresel-alm-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çakmak, M. (2020). Environmental Perception Scale: A Study of Reliability and Validity. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(3), 281-303.

Makalenin tam metnine eri?im linki: [iojes.net](#)

Çevresel Alg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri aç?kça listelenmemi?tir. Maddelere ula?mak için yazar?n makalesine ([iojes.net](#)) veya yukar?da belirtilen PDF dosyas?na ba?vurulmal?dır.

Ancak, ölçe?in genel yap?s?na dair ç?kar?mlar a?a??daki gibi listelenebilir:

Ölçek, muhtemelen 20 ila 30 aras?nda maddeden olu?maktadır.

Maddeler, bireyin do?al çevreye kar?? sorumluluk duygusunu ve çevresel kirlili?e dair alg?s?n? ölçmeye yöneliktir.

Maddeler, çevresel sorunlara yönelik ki?isel fark?ndal?k ve çözüm üretme iste?ini sorgular.

Derecelendirme format?, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld???n? veya kat?lmad???n? belirlemeye olanak tan?r.